

De President van de Algemene Rekenkamer
De heer drs. Pieter Duisenberg
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Bestuurstaf

Locatie
Den Haag - Plein-
Kalvermarkt.
Kalvermarkt 32
's-Gravenhage

Postadres
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE
MPC 58B

Onze referentie

Datum 30 april 2025
Betreft Reactie op bezwaarbrief Defensie

Geachte heer Duisenberg,

In uw brief geeft u aan bezwaar te maken tegen de beveiliging van militaire objecten in de twee hoogste categorieën (TBB 1 en 2), dit in het kader van artikel 7.21, lid 3 van de Comptabiliteitswet 2016. U geeft tevens aan dat u een reactie op het bezwaar inclusief een vastgesteld verbeterplan, korte termijn aanpak beveiligingsrisico's en aanpak uitvoeren praktijktesten wil ontvangen op uiterlijk 1 mei 2025, om te kunnen beoordelen of het bezwaar gehandhaafd blijft. Met deze brief en onderliggende stukken komen wij aan uw verzoek tegemoet.

Wij erkennen dat de urgentie van het oplossen van deze onvolkomenheid hoog is. U stelt terecht dat sinds 2022 te weinig vooruitgang is geboekt en belangrijke beveiligingsrisico's in de praktijk nog steeds onvoldoende afgedekt zijn door passende beheersmaatregelen. De beveiliging van militaire objecten vormt een risico voor de operationele gereedheid en slagkracht van de krijgsmacht, die vooral van belang is voor het uitvoeren van de eerste hoofdtaak. Wij onderschrijven daarom dat de beveiliging van militaire objecten topprioriteit moet zijn, juist vanwege deze ontwikkelingen. Daarom zijn er in de afgelopen twee jaar verschillende stappen gezet.

Defensie heeft in 2023 een Plan van Aanpak (PvA 2023) opgesteld en er is intensief gewerkt aan de uitvoering daarvan. Hoewel daarmee de eerste concrete stappen zijn gezet om de beveiliging te versterken – zoals de versterking van DBBO met 250 mensen – leidt dat nog onvoldoende tot structureel resultaat. In opvolging van uw aanbevelingen is daarom in november 2024 een oorzaakanalyse afgerond, waarmee Defensie inzicht heeft gekregen in de grondoorzaken. Daaropvolgend is in april 2025 versneld een verbeterplan (bijlage 1) vastgesteld, en zijn vanwege de urgentie parallel verschillende maatregelen in uitvoering genomen.

In lijn met uw oproep uit de bezwaarbrief zijn er additionele beveiligingsmaatregelen genomen voor de strengst te beveiligen objecten (TBB 1 en 2) om de aangetroffen beveiligingsrisico's te beperken voor Verantwoordingsdag. Informatie over deze additionele maatregelen treft u aan in bijlage 2. Tevens worden tussen nu en oktober 2025 praktijktesten geïntensiveerd om de effectiviteit van de beveiliging van militaire objecten met het grootste beveiligingsrisico in de praktijk te toetsen en incrementeel verbeteringen door te voeren. Hierbij wordt, op uw aanbeveling, nadrukkelijk aandacht besteed aan het gedrag van defensiemedewerkers. Het plan voor de intensivering van die praktijktesten treft u aan in bijlage 3.

Naast deze stappen werkt Defensie aan het aanpassen van het Alert State beleid. Defensie hanteert de NAVO Alert States die bij een verhoogde dreiging een passend niveau van paraatheid en alertheid aangeven. Het Alert State niveau is gebaseerd op dreigingsappreciatie (DA) van de MIVD. Met het aanpassen van het beleid wordt gewerkt aan *Security Behaviour* van medewerkers, onder andere door Alert State te versimpelen en er duidelijker over te communiceren. Ook wordt de campagne om *Security Behaviour* te verbeteren versnelt uitgerold, zoals in het Verantwoordingsonderzoek 2024 is aanbevolen.

Mede door uw bezwaarbrief zijn er versneld belangrijke stappen gezet om de beveiliging van militaire objecten te verbeteren. Het structureel en toekomstbestendig verbeteren van de beveiliging van militaire objecten is immers een randvoorwaarde voor de operationele gereedheid en slagkracht van de krijgsmacht.

Hoogachtend,

Ruben Brekelmans
Minister van Defensie

Gijs Tuinman
Staatssecretaris van Defensie

KD:Ambtelijke leiding
Hfd. Financien & Control

Datum
30 april 2025

Onze referentie

Bijlage 1:

Integrale verbeterplan onvolkomenheid BMO

KD:Ambtelijke leiding
Hfdidir. Financien & Control

Datum
30 april 2025

Onze referentie

Bijlage 2

Korte termijn aanpak beveiligingsrisico's TBB 1 en 2

Bijlage 3

Aanpak uitvoeren praktijktesten naar werking beveiliging.